

Александар
ВУЧЕВСКИ

ЕЛИТНА ПЛАНИНА ЗА "НЕЕЛИТНА" НАСЕЛБА

Ш

то е тоа што прво ви паѓа на ум кога ќе помислите на Водно? Дали тоа се многубројните излети на кои сте оделе на оваа планина? Дали можеби тоа се долгите прошетки по неговите падини? Или прекрасната природа и густите шуми кои се толку блиску до градот, а сепак се свет за себе, далеку од урбаната џунгла. Некој можеби прво ќе се сети на незаборавниот поглед кој секое утро го добиваме кога ќе погледнеме кон Водно од било кој дел на градот и во било кое годишно време. Некој ќе се сети и на убавата песна која Блаже Конески ѝ ја посвети на оваа планина.

Се надевам дека нема да погрешам кога ќе заклучам дека нема скопјанец кој ќе остане рамнодушен кога ќе се спомне Водно. Искрено верувам и дека се ретки сограѓаните кои не се искачиле и уживале во убавините на планината, барем еднаш ако не повеќе. Може слободно да се каже дека Водно е наша, скопска планина, која им припаѓа на сите поеднакво, на секој жител на овој град.

Водно не било отсекогаш вакво какво што го знаеме. Во текот на историјата неговите шуми биле сечени и повторно обновувани. Пред педесеттина години тоа била гола планина со ретка шумска вегетација. Токму тогаш почнало систематското пошумување и уредување на просторот. Во седумдесеттите години Водно е прогласено за парк-шума и како такво е ставено под надлежност на градот Скопје и под заштита на законот.

Често, по неколку пати месечно, одам на Водно и сум директен сведок на сите промени кои ѝ се случуваат на нашата планина. А последниве неколку години работите забрзано одат кон полошо. Наместо парк-шумата дополнително да се заштитува и одржува, сведоци сме на нејзино константно деградирање и уништување. На нејзиното подножје се градат огромни станбени блокови, кои пополека навлегуваат и во шумскиот појас. Со секој нов објект изграден во тој реон се оди сè погоре и погоре во освојувањето на надморската височина на планината. Водно секогаш било атрактивно и елитно место за живеење, и поради тоа урбаниот хаос почнува да ги освојува неговите падини, натрупу-

Последниве години Водно стана жртва на личните интереси наспроти општото добро.

вајќи ги со градби на кои таму не им е место.

Пред неколку месеци во весниците проструи една идеја која, според мене, најдобро го одразува духот на транзиционата ера во која живееме. Имено, беше предложено на целата планина да се изгради огромна населба, од подножјето до врвот. Со тоа Водно целосно би станало огромна елитна станбена зона. Оваа луда и апсурдна идеја не заслужува никаков коментар. Но, сепак останува фактот дека некој сака да ни ја одземе нашата планина. Па, и самите посетители на парк-шумата секојдневно по малку ја уништуваат загадувајќи

Единствен спас за Водно, во овој момент, е негово прогласување за национален парк, заедно со локалитетот Матка.

ја со тони ѓубре, расфрлано насекаде. Во оваа држава очигледно тешко се развива одговорноста за работите кои се општо добро.

Уште еден огромен проблем со кој се соочува Водно е сообраќајот, особено за време на викендите, кога посетноста е најголема. Тогаш планината е преплавена со стотици возила паркирани насекаде. Малите паркиралишта ни од далеку не се доволни да ги при-

мат сите автомобили, па така луѓето паркираат каде ќе стигнат, покрај патот и на зелените површини. Со тоа Водно наместо оаза станува големо паркиралиште, каде што мирот е заменет со метеж. Во минатото имаше неколку иницијативи како овој проблем да се надмине. Неколку градски гарнитури се залагаа за изградба на жичарница, која од подножјето би ги носела посетителите до локалитетот Средно Водно. Но, засега реализацијата на оваа идеја изгледа невозможна, пред сè, од финансиски аспект. Друга поевтина варијанта, која ја предложи актуелното градско раководство, е организирање автобуски превоз до горните делови на Водно. Но, и ова до сега не е спроведено, иако реално е остварливо. Дополнителен проблем претставува и новиот асфалтен пат изграден од Средно Водно до врвот Крстовар. И покрај ветувањата дека овој пат ќе биде забранет за возилата, сведок сум дека пополека несовесните скопјани со автомобилите ги окупираат и повисоките зони на планината.

И на крај, како да не беше доволно досегашното уништување на Водно, најновиот удар дојде денониве. За иронијата да биде поголема, тоа го прават оние кои треба да го заштитат. Имено, пред неколку дена Министерството за транспорт и врски распиша тендер за изградба на нов пат кој од Средно Водно би водел до новата населба "Сончев град", која треба да се гради на другата страна од планината. Овој пат би требало да минува низ срцето на парк-шумата. За да се изгради се планира да се исечат дрвјата кои се наоѓаат на новопроектираната траса. Со ова и обемот на сообраќајот, кој и така е на критично ниво, дополнително би се зголемил. Сите овие фактори ќе бидат кобни за опстанокот на Водно такво какво што го знаеме. Еколошките друштва и сите останати вљубеници во планината веќе се мобилизираат и протестираат поради ваквите планови. Се собираат потписи против изградбата на патот. Според мене, единствен спас за Водно во оваа ситуација би било негово прогласување за национален парк, заедно со локалитетот Матка. Само така, со цврста државна заштита, ќе ја зачуваме планината и за идните поколенија.